

DIVAGACIONS DE FÍ D'ANY

l'arrencar els darrers fulls del calendari, el pensament vola pel camp del record, evoca el passat i hom cobra consciència del sediment que han deixat en la seva ànima els fets que ha viscut o contemplat. Per çò a l'agafar la ploma en aquests darrers dies de l'any, instintivament hem escrit el títol que encapçala aquestes ratlles i que 'ns porta a glossar, malgrat siga lleugerament, l'impressió que 'ns ha deixat l'anyada que fineix.

*
**

La sagnant commoció que durant cinc anys ha pertorbat la vida social de tots els països de la terra, ha finit, i els pobles i els homes, passat el moment de ceguera passional, cerquen amb dalit un equilibri estable.

Ha sigut tot el mon que ha trontollat: ideals i materia. Les velles doctrines que orientaven la vida de les societats organitzades, han caigut en fallida i com no han cristallitzat encara les novelles fórmules que han de regir el futur, el homes vaguen desorientats per la terra cercant la llum que ha d'aclarir el seu camí. L'empenta irresistible de l'allau revolucionaria, ha enderrocat seculars tiranies que no han sigut substituïdes per l'amor ni per la llibertat. En certs indrets del mon, un despòtic régim de transició pretent regular la vida nacional, sens conseguir-ho. Les normes que regiràn la societat futura son una nebulosa i

ningú pot predir quina serà la forma llur quan se condensi. El temps, impulsant l'eterna evolució, restablirà la normalitat i germinaran les llevors bones que ara es sembren per a que els homes de demà puguin abastar-ne els fruits saborosos que donaran.

Però mentre el mon camina envers la perfecció, fitém l'esguard al nostre entorn, allunyat del centre d'activitats renovelladores de que suara feiem esment.

*
**

Havent robat, la guerra, energies incalculables al treball, s'ha establert un desequilibri formidable entre la producció i el consum. Aquest desequilibri ha determinat un canvi radical en el valor de les coses i la conseqüència immediata ha sigut l'empobriment dels Estats que han sofert merma en les dèus de treball i l'enriquiment dels països que han seguit produint sense entrebancs.

Catalunya ha vist reflorir la seva industria i el seu comerç i l'agricultura no ha quedat a rerassaga en la poixança, pels preus altament remuneradors obtinguts pels fruits de la terra.

Aquests darrers anys ha semblat que la moneda tingués ales i acudís al clam de l'agosarat que 's llençava a la vida dels negocis; i com que l'ambició es virtut humana i l'exemple enlluernava, l'activitat comercial de Catalunya ha experimentat un desenrotllament tan extraordinari, que de la mateixa manera que pot afiançar la prosperitat nacional en l'avenir, pot traduir-se en un dolorós retrocés. El temps vola i

Catalunya viu encara en els moments febrils dels dos anys que han passat. Foll serà el qui no s'assereni i no accioni d'acord amb la realitat present.

Com si les darreres hores de la guerra haguessin d'esser eternes en la vida de l'humanitat; com si tota llei de renovació hagués de restar trencada i el món de cop i volta parés la seva marxa, segueix essent norma de calcul el valor circumstancial de la producció, i aquest erro lamentable ens pot portar moments de dolor i de misèria.

* * *

Que son, sino reminiscències de lo que deixem apuntat, les causes generadores del caòtic estat social que demna a la capitalitat catalana? Obrers i patrons, la ciutat en pé, s'agita en el mateix ambient creat per la tragedia mundial, sens tenir en compte que 'ls aires nous renovaran l'atmosfera.

Fins ara es Barcelona la que toca directament les conseqüències dels conflictes socials. Si no s'imposa el bon seny a la passió, tota Catalunya plorarà la ceguera col·lectiva.

El cosmopolitisme de la Capital es un obstacle insuperable per a l'amorosa convivència dels diversos estaments socials, però en poblacions d'ordre secundari com Reus, per exemple, no tenen raó de perdurar, sense solució, els problemes obreristes de caràcter purament local com ho son aquells que no afecten a indústries d'exportació esclaves del règim de competència.

Essent, com es, aborigen la població patronal i obrera de Reus, ha d'èsser impossible que l'amor als sagrats interessos de la ciutat els indueixi a acceptar, sense rancu-

nia, normes d'equitat i de justícia? Precisa, no més, que uns i altres tingan consciència plena de la marxa normal del progrés i estimin en son just valor les secüències de la commoció mundial.

* * *

Si tots volíem, amb ben poc esforç podríem fer de Reus una gran ciutat. L'any que acaba de finir ha sigut pròdig per a la generalitat dels nostres conveïns. Els corns abundosos de les collites comarcals, aquí s'han buidat en profit de l'indústria, del comerç i, per extensió, de tots els estaments socials. Hem passat dos o tres anys de pau i de ventura en plena activitat productora; però com si el benestar ens cansés, s'observen símptomes d'agitacions perturbadores que no tenen motiu d'existir.

La mala llavor importada a Barcelona sembla que vulga granar a totes les nostres terres i cal que visquem previnguts per a evitar-ho, que ni Barcelona haurà conçol del nostre mal, ni tenen paritat els nostres problemes amb els que ella, dissortadament, te plantejats.

Barcelona no vol ni pot voler que la malura que la corceca siga també soferta per les demés ciutats i deure es d'aquestes evitar el funest contagi.

Les qüestions socials tenen característiques propies a cada localitat. No es prudent guarir malalties diferents amb un mateix remei.

Reus, fins ara, vivint la pròpia vida, ha progressat. No volguem, doncs, seguir mals exemples i posém el nostre amor a la ciutat molt per demunt de les passions malsanes i de l'instint d'imitació.

CLAUDI MONTANYA.

